Radio-Nuwejaarsboodskap namens F.A.K., Des. 1953 1

Geagte Mede-Afrikaners, 191. Ra. 1 (10)

~~Die ou jaar [illegible] ... [illegible] ... 'n Nuwejaarsboodskap [illegible]~~ die F.A.K., wat die sentrale kultuurorganisasie van ons volk is en wat in die lewe geroep is om ons kultuurkragte te mobiliseer en te ko-ordineer, ~~[illegible]~~ 'n paar woorde tot u te rig. ~~[illegible] van 'n Nuwejaarsboodskap.~~

Toe ek 'n jaar gelede in 'n radio-uitsending die toestand van die ~~[illegible] dat ek 'n jaar gelede die destydse toestand~~ Afrikaanse kultuurlewe geskets het, het ek – naas verskeie mooi dinge – ook sekere verontrustende swakhede genoem, wat ons enigste aandag geverg het. En het ek my verplig geag om o.a. melding te maak van 'n gebrek aan belangstelling by ons volk in ons nasionale feesdae, van tekortkominge in ons kulturele organisasie, en van 'n verslapping in ons taalhandhawing.

Iedereen weet nou wel dat dit groot dinge [illegible] is, dinge wat gewoonlik nie met vinnige tempo verander nie, en dat 'n mens dus nie kan waag om kort-kort oor die voor- of agteruitgang daarvan 'n kategoriese uitspraak te gee nie. Dit doen my nietemin genoeë om te kan meedeel dat ons gedurende die afgelope jaar by die hoofkantoor van die F.A.K. 'n tal van aanduidings gekry het dat 'n beter tyd aan die kom is. Dit het bv. gebeur dat 'n hele aantal Afrikaanse liggame, wat reeds lankal hulle affiliasie by die F.A.K. laat-vaal het,

opnuut geaffilieer het, dat hulle hulle verpligtings nagekom het en dat hulle aldus weereens 'n krag agter die F.A.K. geword het. Daar ook is op verskeie plekke, waar Afrikaanse skakelkomitees doodgeloop het, sulke komitees herstig en het hulle ook dadelik weer aktief begin optree. Verder het aktiewe Afrikaanse sake-ondernemings op onbaatsugtige wyse na vore gekom en die F.A.K. met geldelike bydraes gesteun. En bowendien het die F.A.K.-hoofkantoor heelwat meer mededelings en navrae van organisasies en individuele persone ontvang, wat op 'n gesteë belangstelling dui.

Hiermee wil ek nou glad nie te kenne gee dat dit met die kultuursake van die Afrikaner vandag na wens gesteld is nie; inteendeel, daar is nog groot ruimte vir verbetering. Maar 'n mens voel dankbaar vir die goeie tekens wat daar te bespeur is en wat 'n belofte vir die toekoms inhou.

In die jaar wat ons ingaan lê daar groot dinge voor. Die stryd van die Afrikaner op ekonomiese gebied, meer bepaald op handelsterrein, is besig om — ná 'n tyd van ongekende voorspoed en vooruitgang — weer geleidelik moeiliker te word. Daar sal dus met hernude en verdubbelde kragte, en tewens met groot versigtigheid, opgetree moet word. En op kulturele gebied staan die Afrikaner nog steeds voor enorme magte van denasionalisering

en gelykmaking, wat in die hedendaagse wêreld waarin afstande meer en meer vernietig en skeidslyne uitgewis word, feitlik by die dag groter word. Ook op hierdie gebied kan daar dus nie sprake van verslapping wees nie, en sal ons wakker en doelbewus in die stryd moet bly staan.

Van al hierdie dinge is die F.A.K. terdeë bewus, en hy is vasbeslote om, net soos in die verlede, ál die vertakkinge van sy masjinerie en ook ál sy ou beproefde middele ten behoewe van die blywende belange van ons volk te gebruik. Maar hy gaan ook nog meer doen. Dit het noodsaaklik geblyk dat ons hoofkantoor meer voeling met ons mense moet kry, sodat meer geesdrif opgewek en ons kragte met beter gevolg aangewend kan word. Daarom gaan die F.A.K. 'n addisionele, voltydse amptenaar aanstel wat hom, in nou samewerking met die personeel van ons hoofkantoor, op planmatige wyse met organisasiewerk in ons land sal besighou. Hiermee wil ek dan sommer ook nou dadelik by voorbaat 'n beroep doen op alle Afrikaners en Afrikaanse organisasies, wat met hierdie amptenaar te doen kry, om hom hulle volle en hartlike samewerking te verleen.

Dan ook het die F.A.K. besluit om in die jaar 1954 — die jaar waarin hy vyf-en-twintig jaar oud sal word — 'n buitengewone, luisterryke kwarteeufees-kongres te hou. Nadere

besonderhede hiervan moet nog uitgewerk word, maar belangrike besluite is in elk geval reeds geneem. Die kongres sal in September of Oktober in Bloemfontein gehou word, belangrike referate in verband met die kultuursake van ons volk sal ~~bespreek~~ gelewer word, en besprekingspunte van geaffilieerde liggame en ander lede sal aan die orde kom. Daarby sal daar waarskynlik tentoonstellings van Afrikaanse boeke en van die werke van Afrikaanse skilders en beeldhouers gehou word, en vanselfsprekend sal ook die nodige ~~uiteensetting~~ opheldering in verband ~~hiermee~~ gegee word. (Deur middel van al hierdie voorligtinge ~~Aldus sal die~~ sal die kongres ons dan in die geleentheid stel om ons rekenskap van ons vernaamste probleme te gee, om ons te toon wat die Afrikaner op kulturele gebied reeds gepresteer het, en om dankbare waardering vir hierdie prestasies te betuig. Die voorligtinge ~~[illegible]~~ sal ~~waarskynlik ongeveer~~ ~~[illegible]~~ 'n wesentlike ~~[illegible]~~ in beslag neem. Ek verwag stellig dat hierdie kongres vir ons waardevolle leiding en kragdadige besieling sal bring, en daarom aarsel ek nie om ~~wat ek~~ ook hiervoor reeds by voorbaat die geesdriftige ondersteuning van Afrikaners te vra nie.

Namens die F. A. K. wil ek graag 'n woord van baie hartlike dank rig tot almal wat in die loop van die ou jaar die kulturele belange van ons volk help dien het, en insonderheid aan hulle wat die F. A. K. by die voortsetting van sy werk ~~bygestaan het. Ons sy~~ altyd bygestaan het ~~moet dank te sê~~. Wat die Nuwe

Daarbenewens, wil die F.A.K. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ heil- en seënwense oorbring aan al sy geaffilieërde liggame, aan sy Donateur-lede, aan goedgesinde Afrikaanse sake-ondernemings wat vir ~~gewaardeerde~~ finansiële steun gesorg het, en aan alle individuele Afrikaners – waar hulle ook al mag wees – wat die ~~groot~~ verhewe, blywende belange van ons volk gedien ~~[illegible]~~ en bevorder het. Laat ons ~~in die jaar~~ in die jaar 1954, met eens en geesdrif die beste vir Suid-Afrika soek. Laat ons met opregtheid en ruimhartigheid ook aan diegene, wat nie tot die kring van ons volk behoort nie, die voorregte gun waarop hulle met reg aanspraak kan maak. Maar laat ons, wat ons ook al ~~[illegible]~~ mag doen, altyd ons Afrikaner-ideale voor oë hou, en laat dit ~~[illegible]~~ ons naarstige strewe wees om daardie ideale getrou en doelbewus te dien.